

Ordning & oreda

Konstnären **Per B Sundberg** har gått i bräschen för det senaste decenniets uppsving av keramik inom konstvärlden. Nu har han laborerat med stenar och ”äggliknande föremål” i sin nya utställning.

KARIN GRUNDBERG WOLODARSKI (TEXT) & **ANNA BREDBERG** (FOTO)

SAKSAMLING. ”De här organiska, rytmiska och oformliga formerna har på något sätt följt mig”, säger Per B Sundberg om hans ”objekt med hål”. På hyllorna står en del föremål som konstnären funnit på loppmarknader.

Vi möts i Per B Sundbergs ateljé i Gustavsbergs gamla porslinsfabrik. Han delar lokalen med över hundra andra keramikere och konstnärer.

”Det är kö för att få plats här”, säger Per B Sundberg.

Att lokalen är populär för skapande konstnärer är lätt att förstå. Den andas kreativitet. Under markplan finns också flertalet ugnar där man kan bränna sina alster. Per B Sundbergs ateljé är en kombination av pedantisk ordning och kaos. Han har många olika föremål i sina hyllor, men de är utplacerade med omsorg och logik.

”Jag har ett system och försöker hålla efter. Jag trivs av att ha många saker och titta på dem. Jag hittar mycket på loppisar”, säger Per B Sundberg.

Föremålen, alltifrån snoppar i lera till små döds-kallar och svampar, liksom alla gröna växter och ljusinsläppet i lokalen väcker besökarens nyfikenhet. Radion står på, kalibrerad till P1.

”Jag arbetar alltid till ljudet av radion. Ibland har jag även tv:n på”, säger Per B Sundberg.

Gjort sten – av sten

Han visar oss flera av de verk som ska ställas ut på galleri Andréhn-Schiptjenko i slutet av februari och två månader framåt. Konstnären har arbetat intensivt med utställningen under det senaste halvåret. Han har blivit särskilt intresserad av ämnen från jordskorpan.

”Av sten har jag gjort stenar igen. Det är ju helt knäppt egentligen”, säger han.

Hans verklighetstroga stenskapelser är avgjutningar av riktiga stenar. Därefter har han målat dem med olika lager av färg. På några av dem växer svampar i olika konstellationer. Konstnären har även roat sig med att skapa äggformationer som han ställt på små slingrande piedestaler.

”Jag sätter ihop saker och testar mig fram.”

Av lera har Per B Sundberg också skapat marmorplattor, som han använt som bas för några av sina konstverk.

”Jag har gjort en egen marmorsort”, säger han och ler.

Konstnären gjorde en uppmärksam utställning på samma galleri år 2015, då med många döds-kallar och kitschiga föremål. Det blir det mindre av denna gång.

”Jag måste nog ta en paus från det. Även om det säkert är kommersiellt är jag rädd för att bli en sådan där konstnär som man känner igen”, säger han.

”Men jag har ett stort långt skägg med en ►

NATURLIGT. Konstnären har blivit intresserad av ämnen från jordskorpan. Hans stenskapelser i lera är avgjutningar av riktiga stenar. Men denna gång blir det färre dödsallar när han ställer ut på galleri Andréhn-Schiptjenko.

PER B SUNDBERG

Gör: Konstnär.

Ålder: 57 år.

Familj: Två vuxna barn.

Aktuell med: Utställning på galleri Andréhn-Schiptjenko i Stockholm. 24 februari till 23 april. Priser mellan 45 000 och 225 000 kronor.

Bakgrund: Vårdinge folkhögskola 1980-1982. Keramiklinjen på Capellagården i Vickleby på Öland 1983-1985. Studier i glas och keramik på Konstfack 1985-1992. Studier vid Pilchuck Glass School i USA 1988. Separatutställningar på bland andra Galerie NEC, Paris, Bomuldsfabriken, Arendal, Gustavsberg Konsthall, Gustavsberg och Andréhn-Schiptjenko i Stockholm.

► dödsalle nere i ugnen. Det har inte kallnat ännu. Jag vet inte om den kommer med”, fortsätter han. Men hans ”objekt med hål” går igen.

”De här organiska rytmiska och oformliga formerna har på något sätt förföljt mig”, säger han.

Per B Sundberg berättar att han för samman delar av porslin. Därefter sprutar han lera på porslinsytan i många timmar. Ibland lägger han sågspån, glasfiber eller trådar under leran för att skapa sina ytor. Ett sådant objekt som går i en mörkrosa nyans för tankarna till en lyxig morgonrock i frotté.

”Det blir en djup färg eftersom jag har lagt på färgen så länge”, säger han.

Mer tid i ateljén under pandemin

På en annan skulptur med hål har han fäst små gula porslinskulor. Associationerna går till coronavirusets framfart.

Hur har pandemiåren påverkat dig?

”Jag har ju fått jättemycket tid i ateljén. Man har burat in sig här. På ett sätt har det varit rätt skönt att få koncentrera sig”, säger konstnären.

På en undangömd plats i ateljén syns en mängd skålar, koppar, blomkrukor och kärl. Konstnären beskriver dem som en hemlig syssla, som han ännu inte färdigställt.

”Jag kommer ju därifrån. Helt plötsligt ville jag

göra en skål. Då började jag dreja. Jättemycket. Det känns genuint på något sätt. En skål är en skål”, säger han.

Är du rädd för att få epitetet keramik och inte konstnär om du ställer ut dina skålar?

”Egentligen borde jag inte vara det. Men jag är nog lite skraj, det är nog anledningen till att jag tvekar. Men det är roligt. Jag vill dreja nu”, säger han.

Galleriet fick upp ögonen för honom efter att han deltog i en utställning på Magasin III.

”DAVID NEUMAN på Magasin III köpte några miniatyrer som ställdes ut. Det blev startskottet för mitt samarbete med Andréhn-Schiptjenko”, säger han.

Vi sätter oss vid konstnärens matbord för att dricka kaffe. En av hans ljusstakar, hunden med de gnistrande ögonen och mustaschen tronar på bordet. Den såldes i begränsad upplaga på Ikea 2018, tillsammans med 25 andra föremål.

”Det var väldigt roligt, särskilt samarbetet med Ikeas fabriker i andra länder. Sakerna sålde slut direkt”, säger han.

Per B Sundberg har alltid skapat, något hans föräldrar uppmuntrade. Som liten sydde och vävde han mycket i föräldrahemmet i Huddinge. Han minns hur han tillverkade lapptäcken och tavlor av tygrester.

”Min pappa jobbade med inredning och sålde ►

KREATIVT KAOS. Konstnärens ateljé är en blandning av ordning och oreda. Som liten ville konstnären driva en skrothandel ihop med sin far. Konstnären har också hjälpt kollegor i Gustavsbergs gamla porslinsfabrik att bränna Lisa Larson-figurer.

»Det var roligt, det var en bra tid att komma hemifrån på. Lärarna var säkert kristna men det var inget de försökte prångla på oss.«

ÅTERVÄNDARE. Per B Sundberg har ställt ut på galleriet tidigare, de två övre bilderna är från 2015. Bilden nedan är pågående verk från hans ateljé.

► textilier och mattor. Så vi hade väldigt mycket stugar och tyger hemma, som jag sydde med. Att göra saker var viktigt hemma hos oss”, säger han.

När det var dags att börja gymnasiet tipsade hans bror om en kristen folkhögskola i Gnesta, specialiserad på estetiska ämnen. 16 år gammal flyttade han hemifrån.

”Den var rolig. Det var en bra tid att komma hemifrån på. Lärarna var säkert kristna men det var inget de försökte prångla på oss”, säger han.

Varför tyckte din bror att du skulle flytta?

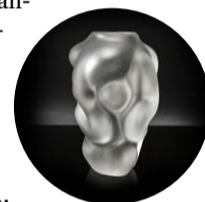
”Jag var nördig och hemma för mycket. Jag ville helst att vi skulle driva en skrothandel hemma i Huddinge och lyckades nästan övertala min pappa om det”, säger konstnären som fortfarande får ett glädjers av att fynda på loppis.

Minst en gång i veckan går han på någon marknad. Han pekar på en ljusstake av formgivaren **ELIS BERGH** (1881-1954) som han betalade 70 kronor för på Stadsmissionen.

”När jag var liten rotade jag i industriområdet i Huddinge och hittade grejer där”, säger han.

Åtråvärda vaser

Det var under tiden på Orrefors Glasbruk 1994 till 2005 som han blev känd för en initierad glaspublik. Per B Sundberg skapade bland annat vaser med dekaler och fick två tekniker kallade efter sig, ”fabula” och ”lito-graal”. I dag har vaserna blivit samlarobjekt och säljs dyrt på auktionshusen.

Men tiden på Orrefors slutade med att han blev uppsagd i samband med **TORSTEN JANSSONS** intåg som ägare. Den nya ägaren lade snabbt ett varsel om stora personalneddragningar eftersom företaget Orrefors Kosta Boda hade gått med förlust flera år i rad. Den erfarenheten skaver i Per B Sundberg än och han är kritisk till de rationaliseringsåtgärder som vidtog på glasbruket.

”Det var fruktansvärt. Jag hade lagt ned så mycket tid där. På ett sätt kände jag att jag hade mer att ge. Jag saknade också teamet som jag jobbade med. Men jag var också trött på Orrefors, jag ville ju aldrig bosätta mig där”, säger han.

Han blev särskilt upprörd över att bolaget tog sig friheten att signera föremål som han hade tillverkat.

”Man började exploatera varumärket, plötsligt såldes stekpannor med Orrefors på”, säger han.

”Inget fel i att skära kostnader, men man borde ha satsat på kärnverksamheten, glastillverkningen. Det fanns en stor potential där.”

I dag för han samtal med företaget om ett eventuellt samarbete.

”Jag skulle kunna tänka mig att göra bra glas där, men det måste kännas bra för båda. Jag tänker inte ta någon skit den här gången”, säger han.

Under en sexårsperiod fram till 2011 arbetade Per B Sundberg också som professor på Konstfack vid institutionen för design, konsthantverk och konst. Lyckligtvis hade han kvar sin ateljé i Gustavsberg, vilket ledde till att han blommade ut som konstnär.

”Jag hade tur som kom igång med det här. Hade jag stannat i Orrefors hade jag nog blivit superbitter.” ☐

KARIN GRUNDBERG WOLODARSKI

karin.grundberg@di.se

